Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 88 (10.337).

1992 йил 4 июнь пайшанба

Баҳоси 2 сўм.

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом КАРИМОВ жаноб олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари,

Ўзбекистон Европа банки бошқарувчилари кенгашининг 21-рақамли қарорига мувофиқ аъзоликнинг барча шартларини бажаргани муносабати билан уни Европа банкининг аъзоси бўлгани билан ғоят қувониб табриклайман. Мен Европа банкининг Ўзбекистон тарафидан бошқарувчиси бўлмиш Азимов жанобларига Бош котиб томонидан берилган гувоҳномани юбордим, унда 1992 йил 30 апрелдан эътиборан Ўзбекистон банкнинг аъзоси бўлгани тасдиқланади. Маълумотингиз учун гувоҳноманинг нусхасини илова қиляпман.

Банк ходимлари банкнинг Ўзбекистонга нисбатан стратегиясини тайёрлаш, хусусан, нефть, газ, олтин, пахта, сайёҳлик ва банк тизимига оид тижорий жиҳатдан яшовчан лойиҳаларни муҳокама қилиш учун, шунингдек, банк мандатининг сиёсий жиҳатларига мувофиқ равишда, мамлакатингизда демократия тараққиётини баҳолаш учун 31 майдан 4 июнгача Ўзбекистонда бўлишни режалаштирганларидан Сизни мамнуният билан хабардор қиламан Юқорида зикр этилган банк ходимларининг рўйхатини, шунингдек уларнинг ҳар бири шуғулланадиган лойиҳаларнинг қисқа тавсифини ва назарда тутилган маршрутни ушбу мактубга илова қилдим.

Камоли эҳтиром билан
Жак АТТАЛИ,
Европа қайта тиклаш ва тараққиёт банкининг президенти
1992 йил 27 май

* * *

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЕВРОПА ҚАЙТА ТИКЛАШ ВА ТАРАҚҚИЕТ БАНКИГА АЪЗОЛИГИ

БАНК БОШ КОТИБИ ТОМОНИДАН БЕРИЛГАН

ГУВОҲНОМА

Банк бошқарувчилари кенгаши 21-рақамли қарорининг 10-бандида олдиндан келишиб қўйилган шартларни Ўзбекистон муносиб тарзда бажаргани туфайли, қарорнинг 5-бандига мувофиқ Ўзбекистон банкнинг аъзоси эканини ушбу билан тасдиқлайман.

Барт Ле БЛАНК,
бош котиб.
1992 йил 30 апрель.

АҚШНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ВА ҚИРҒИЗИСТОНДАГИ ЭЛЧИЛАРИ ТАЙИНЛАНДИ

ВАШИНГТОН, 30 май. (РАТА—ТАСС мухбири **Владимир Матяш**). Президент Жорж Буш АҚШнинг Ўзбекистон ва Қирғизистондаги биринчи элчилари тайинланганини эълон қилди. АҚШ ахборот агентлиги (ЮСИА) ахборот бюллетенининг хабар қилишича, дипломат Генри Кларк Американинг Ўзбекистондаги биринчи элчиси бўлади. Сўнгги вақтгача у АҚШнинг Исроилдаги элчихонаси иқтисодий масалалар бўйича маслаҳатчиси лавозимида ишлаган эди, бундан аввал Бухарестдаги Америка дипломатия ваколатхонаси бошлиғининг ўринбосари эди, Қўшма Штатларнинг Москвадаги элчихонасида ҳам хизмат қилган.

Узоқ вақтдан бери дипломатия хизматида бўлиб келган Эдвард Гурвиц АҚШнинг Қирғизистондаги биринчи элчиси қилиб юборилади. Аввал у Американинг Қобулдаги элчихонасида ва АҚШнинг Санкт-Петербургдаги консулхонасида хизмат қилган эди.

• *Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги*

• ***ПАХТА***

БУТУН ЭЪТИБОР— НИҲОЛЛАР ПАРВАРИШИГА

● ҒЎЗАНИНГ РИВОЖИ ҚАНДАЙ? Савр тугаб, деҳқон ҳисоби бўйича жавза киргач, кунлар исий бошлади. Эндиликда бироз енгил нафас олиб, деҳқончиликдаги ишларга бир қадар якун чиқарса бўлади. Аввало, пахта ҳақида: ҳар ҳолда ёмғир, жала остида ишлаб, қулай фурсатни кутиб, чигит экиш ва уни ундириб олиш анча қийин бўлди. Хабарингиз бор, ўттиз минг гектар майдондаги чигит қайта экилган эди. Деҳқонларнинг айтишига қараганда, ҳозир ана шу қайта экилган ва ундириб олинган майдонлардаги ғўзаларнинг ривожи анча дуруст ва дуркун бўлмоқда. Чунки ёш ниҳоллар «қийинчилик» кўрмадида!

Ниҳоли шикаст еган майдонларда экинни ўнглаб олиш учун жадал кураш бораётир. Қатқалоқ юмшатиб олинди. Сўнгра зудлик билан яганага киришилди. Ҳозирги кунга қадар 70 минг гектарга яқин майдонда ғўза яганаси тугалланди.

Шу кечаю-кундузда далаларда 1800 та культиватор ишлаяпти. Иккинчи культивация тугалланди. Оққўрғон, Қуйи-Чирчиқ, Чиноз ноҳияларида ғўза парвариши анча дуруст бормоқда. Ўрта Чирчиқ ва Пискент ноҳияларининг деҳқонлари ғўзани ўтдан тозалаб олиш ишини тезлаштиришлари керак. Бу ғоят муҳим тадбирдир. Чунки, ярoқли шароитда ўса олмай анча нимжон бўлиб «қариб» қолган ғўзаларнинг ривожини тезлаштириш учун экинни бегона ўтдан тезроқ ҳоли қилиш керак!

Хуллас, пахта даласидаги ишлар ғоят тиғиздир. Ягона туғалланган майдонларда пешма-пеш очар очиб, ғўзани енгил суғориш тавсия этилади. Бу экиннинг ривожини тезлаштиради.

Текширишлар ва кузатишлар ғўза пайкалларига пира, трипс сингари хашаротлар оралаганлигини кўрсатади. Агроном-энтимологлар тажрибакорлар билан бамаслаҳат иш олиб бориб, хашаротга қарши кураш чора-тадбирларининг ўз вақтида қўлланилишини таъмин этишлари керак. Акс ҳолда ғўзанинг ривожидаги қалоқликни тугатиш чўзилиб кетади.

• ***ПИЛЛА***

МАРРАГА ЯҚИНЛАШМОҚДАЛАР

● ХУШХАБАР. Янгийўл ноҳиясидаги «Тинчлик» жамоа хўжалиги пиллакорларига балли! Улар вилоятда биринчи бўлиб режани адо этдилар ва шундан кейин ҳам суръатни бўшаштирмадилар. Ҳозиргача улар режани 172 фоиз қилиб бажардилар ва қўшимча 10 тонна пилла топширдилар. Агар етиштирилган пилла ҳосилининг 25 фоизи ва пландан ташқари олинадиган пилланинг жами хўжаликнинг ўз ихтиёрига қолдирилганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, мазкур хўжалик пиллакорларининг даромади мўмай бўлиши турган гап.

Ҳар куни режани бажарган хўжаликлар ҳақида хушхабарлар келиб турибди. Чиноз ноҳиясидан «Эшонобод», Навоий номли, С. Раҳимов номли, Тошкент ноҳиясидан Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли, Бекобод районидан «Ғалаба», Навоий номли жамоа хўжаликлари, Мавлонов номли давлат хўжалиги, Пискент ноҳиясидан Охунбобоев ва Навоий номли, Қибрай ноҳиясидан «Маданият», Зангиота ноҳиясидан «Зангиота» давлат хўжалиги пиллакорлари ҳам маррага етиб келдилар.

Вилоят бўйича ҳар куни режа ҳисобидан 10 фоиз миқдорида хомашё топширилмоқда.

Бўстонлиқ, Оҳангарон, Паркент ноҳияларида об-ҳаво бироз салқин келади, шу боис бу ноҳияларда ҳали пилла теришга киришилгани йўқ.

Умуман олганда пилла териш ва давлатга топшириш кун сайин кучаймоқда. Вилоят пиллакорлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, режани узоғи билан 10 кун ичида бажаришни мўлжалламоқдалар.

Улар айни кунларда асосий диққат-эътиборни хомашё сифатига қаратишлари керак. Қурт боқиш тугалланди, демак, келгуси йилни ўйлаб, озуқа базасини мустаҳкамлаш чоралари ҳозирдан кўрилиши шарт. Шу мақсадда тутларни каллаклаб, ўз ҳолига келтириш муҳимдир.

• ***САБЗАВОТ***

ҲОСИЛ СЕРОБ БЎЛАДИ

● РОСТИ ГАП ноқулай об-ҳаво шароити сабзавотчиликдаги ишларни ҳам мураккаблаштириб юборганлиги сир эмас. Лекин, деҳқонлар бу қийинчиликларни тажриба, маҳоратларини ишга солиб, ирода билан енгдилар. Ҳозир ҳамма ерда сабзавот пишиб етилди. Турлари билан узиб йиғиб олиниб, ҳар куни шаҳарликларга минг тонна атрофида карам, бодринг, помидор, ош лавлаги, саримсоқ пиёз, пиёз сингари маҳсулотлар жўнатилиб турилибди. Бунда, айниқса, Тошкент, Зангиота, Қибрай ноҳияларининг ҳиссаси катта бўлаётир. Янгийўлликлар ҳам аҳолини турли хил сабзавотлар билан таъминлашни бошлаб юбордилар.

Вилоятнинг ҳамма ноҳияларида карам ҳосили мўл бўлди. Ҳамдўстлик мамлакатларига карам жўнатиш бошлаб юборилди. Ҳозиргача 10 минг тонна карам жўнатилди.

Бу йил бироз кечикканлигини ҳисобга олмаганда, картошка йили бўлди, дейиш мумкин, Олди хўжаликлар картошка ковлашни бошлаб юбордилар. Ҳаммаси бўлиб вилоятда 3 минг гектар майдонда эртаги ва ўртаги картошка етиштирилади. Қолган 3,5 минг гектар ерга эса кечки картошка экилади.

Пленка етишмаганлиги туфайли бу йил эртанги бодринг ўтган йилдагига қараганда бироз камроқ экилганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Қулупнай топшириш ниҳоясига етмоқда. Боғбонлар эрта-индин гилос узиб, сотувга чиқаришни мўлжаллаб турибдилар. Ёғингарчиликнинг ҳаддан ташқари кўп бўлганлиги туфайли сепилган дориларнинг таъсири кам бўлди. Шу туфайли кўп жойларда шафтолига касаллик тушиб кетди, ҳосилини тўкиб юборди. Бироқ олма, олхўри сингари мева ҳосили анча дуруст бўлиши кутилмоқда.

Сабзавоткорлар, боғбонлар олдида масъулиятли вазифалар турибди. Эртаги ҳосилдан бўшаган майдонларни зудлик билан ҳайдаб, кечки экинларга тайёрлаш керак. Булғар қалампири, бақлажон сингари экинларни экишни жадаллаштириш лозим. Айниқса, помидор пайкалларига ишлов беришни кучайтириш талаб этилади.

Ҳар бир ноҳияда, хўжаликда белгиланган чора-тадбирлар ўз вақтида амалга оширилса, сабзавот ҳосили яна мўл бўлади.

Табиийки, аҳоли сабзавот нархи қандай бўлиши билан қизиқади. Шуни айтиш кераки, махсус комиссиялар тузилган, унга нуфузли мутахассислар киритилган. Ҳар беш кунда бозор кўтаришига қараб, нарх қайтадан кўриб чиқилиб, белгилаб турилади. Қисқаси, энди нархни юқоридан белгилаб бериш йўқ. Нархни асосан хўжаликларнинг ўзлари белгилайдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎРТОҚ Қ. Ж. ҲАҚҚУЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ ЎРИНБОСАРИ — ЎЗБЕКИСТОН НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ДАВЛАТ КОНЦЕРНИ БОШҚАРУВИ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Қайим Жалилович Ҳаққулов Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари — Ўзбекистон нефть ва газ саноати Давлат концерни бошқаруви раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 3 июнь.

• *Тошкент вилояти ҳокимлигида*

ҚАСАМЁД ҚИЛДИЛАР

«Мен Бахтиёр Рустамов судья (халқ маслаҳатчиси) вазифасини ўз зиммамга олар эканман, халқ ишончини оқлаш истагида тантанали суратда қасамёд қиламан:

одил судловни қонунга амал қилган ҳолда, ўз эътиқодим ва виждонимга мувофиқ, бирон бир кимсанинг таъсиридан қатъий назар ҳамма фуқаролар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини таъминлаган ҳолда амалга ошираман...»

Куни кеча Тошкент вилоят ҳокимлигида шаҳар ҳамда район судьяларидан саккиз нафари шу таҳлитда қасамёд қабул қилдилар. Бўлиб ўтган тантанали қисмдан сўнг Тошкент вилоят ҳокимининг муовини Баҳодир Махситович Махситов йиғилганлар олдида сўзга чиқди.

— Айни пайтда биз мураккаб жараённи ўз бошимиздан кечиряпмиз,— деди нотиқ. Лекин биз замон шундай экан, деб қўл қовуштириб ўтиришга ҳаққимиз йўқ. Бизнинг асосий мақсадимиз халққа тўғри йўлни кўрсатиб хизмат қилиш, қонунсиз ҳаракатларга зарба беришдан иборатдир. Бунинг учун эса биз ҳар қандай мураккаб масалани ҳам адолат юзасидан ҳал қилишимиз лозим. Лекин шуни ҳам айтиш кераки, кейинги пайтларда қасамёд қабул қилган ҳар бир судья ўз қасамига содиқ қолаётгани йўқ. Кўпчилик судьяларнинг савияси ҳозирги замон талаблари даражасида эмас. Биз бирон нарсани тўғри ҳал қилишимиз учун катта билимга эга бўлишимиз зарур.

Қасамёд қабул қилиш маросими ниҳоясига етди. Биз бу ҳақда фикрларини билиш мақсадида Тошкент вилоят адлия бошқармаси бошлиғининг биринчи муовини Файзулла Қобулович Фозиловга мурожаат қилдик.

— 1990 йилдан буён ҳар бир янги сайланган судья шу таҳлитда қасамёд қабул қилмоқда. Бундан олдинги кунларда ҳам бир гуруҳ халқ судьялари қасамёд қилишганди. Бу тадбирдан кутилган асосий мақсад судьяларнинг ўз касбларига бўлган садоқатларини, бурчларини оширишдир.

Н. РАФИҚОВ.

● ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ ноҳияси бош пиллахонасида. Суратларда: (чапдан) лаборатория мудири, агроном Мамлакат Норматова ва бош пиллахона мудири Холбой Ризоев хўжаликлардан келтирилаётган пилла сифатини текшириб кўрмоқдалар.

М. МАХМУТОВ суратлари.

ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ ТАРАДДУДИ

2 июнь куни Тошкентда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари XI халқаро Тошкент кинофестивалини ўтказиш ташкилий комитетининг дастлабки мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Э. Самандаров бошқарди.

XI халқаро кинофестивалга ер юзининг беш қитъасидаги 60 га яқин мамлакатдан қарийб 500 нафар кино арбоблари келиши кутилмоқда. Кинофестиваль шу йилнинг 8-15 октябрь кунлари ўтказилади.

Мажлисда ташкилий комитет, вазирликлар ва идораларнинг анжуманни ўтказиш борасидаги вазифалари белгилаб олинди.

(ЎзА).

МУСТАҚИЛЛИК ВА ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР

2 июнь куни «Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги ва ижтимоий-гуманитар фанларнинг вазифалари» мавзуида Ўзбекистон Фанлар академияси ижтимоий-гуманитар фанлар бўлимининг сессияси ўтказилди.

Уни Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти И. Искандаров очди.

Сессияда жамиятни янгилаш даврида фалсафа фанининг муҳим масалалари, Ўзбекистоннинг бозор муносабатларига ўтиши ва иқтисод фанининг вазифалари, мустақиллик ва ҳудудий тизимнинг шаклланиши, Ўзбекистон мустақиллиги шароитида тарих фанининг вазифалари каби долзарб муаммолар муҳокама қилинди.

(ЎзА).

Ф. СП—1

ССЖИ Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

Тошкент ҳақиқати — 64672
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

рўзномасига ОБУНА

обуна сони

1992 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

РЎЗНОМАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. | жойи

64672
(нашр кўрсаткичи)

Тошкент ҳақиқати
(нашр номи)

обуна	баҳоси		обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1992 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

• ***ОБУНА—92***

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МУШТАРИЙЛАРИГА

Ҳурматли муштарийлар!

Матбуотни етказиб бериш хизматлари, полиграфия ҳаражатлари, қоғоз нархи қимматлашганлиги туфайли илгари йилнинг иккинчи ярми учун «Тошкент ҳақиқати»га эълон қилиниган обуна нархи мақсадга мувофиқ бўлмай қолди. Шу сабабли бугун обунанинг янги нархини эълон қилишга мажбур бўлдик. Бунинг учун Сизлардан узр сўраймиз ва бизни тўғри тушунасизлар деган умиддамиз.

Демак, «Тошкент ҳақиқати» учун 1992 йилнинг иккинчи ярмига обуна баҳоси;

6 ойга — 120 сўм,
3 ойга — 60 сўм,
1 ойга — 20 сўм.

Эслатиб ўтамиз: «Тошкент ҳақиқати» савдога чекланган миқдорда чиқади ва унинг чакана савдодаги нархи обунаникидан юқорироқ бўлади.

«Тошкент ҳақиқати»ни 1992 йил 1 июлдан эътиборан хонадонингизга етказиб берилишини хоҳласангиз обунани шу йил 10 июнгача расмийлаштиришни унутманг. Бу муддатдан кечикканларга обуна ундан кейинги ойларга расмийлаштирилади.

«Тошкент ҳақиқати»нинг индекси, — 64672.

5 ИЮНЬ—УМУМЖАҲОН АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ КУНИ

ЕР, СУВ, ҲАВО ВА САЛОМАТЛИК

ВИЛОЯТИМИЗДА бу табиат байрамини фаол кутиб олиш ва нишонлашга тайёргарлик кўриш яхши анъана бўлиб қолди. Ҳаммага маълумки, кейинги вақтларда экология масалалари халқ хўжалигининг бошқа муҳим муаммолари қаторидан ўрин олиб турипти. Чунки, атроф муҳитнинг софлигини, сувнинг тозалигини, ҳавонинг мусаффолигини таъминлаш шу куннинг муҳим вазифасидир. Агар ҳозир бу иш билан етарли даражада шуғулланилмаса: у билан боғлиқ бўлган муаммолар ҳал қилинмаса оқибати ёмон бўлиши ҳамма учун аён бўлиб қолди.

Узоққа бориб ўтирмайлик. Бундан атиги ўттиз-қирқ йил илгари вилоятимиз дарёлари ва каналларида шунчалик тоза сув оқар эдики, уни бемалол ичиш, рўзғорга ишлатиш мумкин эди. Бунда касал бўлиб қолиш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмасди. Атмосфера ҳавоси ҳақида ҳам шуни айтиш мумкин. Бироқ сўнгги йилларда саноат ишлаб чиқаришининг, қишлоқ хўжалигини химиялаштиришнинг, транспортнинг жадал ривожланиши, табиий бойликлардан фойдаланишнинг кенгайиши табиат ресурсларига, унинг экологиясига жуда катта зарба берди. Бунинг устига ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш ва ривожлантиришда экологик омиллар деярли ҳисобга олинмади.

Эндиликда эса биз инсоннинг ана шу охирини ўйламасдан қилган хўжалик фаолияти натижаларидан азият чекмоқдамиз. Табиатга ваҳшийларча муносабат шу даражага етдики, бундан буён унинг давом этишига умуман йўл қўйиб бўлмайди. Акс ҳолда экологик фалокат юз бериши мумкин.

Бундан тўрт йил илгари ташкил этилган вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси зиммасига катта вазифалар юклатилди. Тошкент вилоятида экологик аҳволни яхшилаш билан шуғулланишимиз лозим эди. Бу эса жумҳуриятимизнинг бошқа вилоятларидагига нисбатан анча мураккаблиги билан ажралиб туради. У жумҳуриятнинг иқтисодий жиҳатдан ривожланган, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши, қурилиш индустрияси ва транспорти юксак даражада марказлашган вилояти ҳисобланади.

Қўмитамиз ва жойлардаги 15 та ноҳия ҳамда 7 та шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмиталари шу кунларда вилоятимизда атроф-муҳит мусаффолигини таъминлаш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш учун кураш олиб бораётган ташкилотларнинг етакчиси ҳисобланади.

Вилоятимизда экологик аҳволни яхшилаш ва табиатни муҳофаза этиш қонунчилигига амал қилиш бўйича муайян ишлар қилинди. Бизнинг фаолият дастуримиз аниқ белгилаб берилган. Тошкент вилоят Кенгашининг 1991 йил 12 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси пойтахт вилоятида 2005 йилгача бўлган даврда табиий ресурслардан фойдаланиш ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш дастури» шундай ҳужжат бўлиб қолди. Шу асосда барча шаҳарлар ва ноҳиялар Кенгашлари 1991—1995 йилларда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича регионал дастурларни қабул қилдилар.

Бизда табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга оширишга маблағ ажратиш тобора кўпайиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилиш лозим. Кейинги икки йил давомида шу мақсад учун сарфланган сармоя миқдори 2—2,5 баравар ошди. Бу маблағлар атмосфера ҳавоси, сув, ер, ўсимликлар ва ҳайвонотлар дунёсидан оқилона фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш бўйича ишларга сарфланмоқда.

Ҳозирги вақтда киши саломатлиги учун энг хавфли ҳаво бўлиб қолди. Шуни айтиш кифояки, вилоятда фақатгина ҳар йили атмосферага 460 минг тоннадан ортиқ заҳарли моддалар чиқарилмоқда. Бундан ташқари 300 минг тоннадан ортиқ азот оксиди, карбонат ангидриди ҳамда заҳарли моддалар тарқатилмоқда. Автомобиль транспорти ҳам ҳавони ифлослантирувчи катта манба ҳисобланади.

Атроф-муҳит, айниқса, вилоятимиздаги йирик саноат шаҳарларида аянчли аҳволдадир. Олмалиқ, Оҳангарон, Ангрен, Чирчиқ ва Бекободда табиатни ифлослантириш даражаси энг кўп йўл қўйилиши мумкин бўлган даражадан бир неча баробар ортиқдир. Шунинг учун ҳам бу шаҳарларда атроф-муҳит мусаффолигини таъминлашга жиддий эътибор берилмоқда. Табиатни муҳофаза қилишнинг маҳаллий органлари бу ишга бошқош бўлишяпти.

Тармоғимиз ходимлари ўтган йили 760 марта текшириш ўтказдилар. Бунда 567 саноат ва 127 та транспорт корхонаси қамраб олинди. Аввалги йилдагига нисбатан иш ҳажми деярли 70 фоиз ортди, айни вақтда унинг сифатига бўлган талаб ҳам кучайди. Кўрилган чоралар туфайли зарарли моддаларнинг атмосферага чиқарилиши 26 минг тоннага камайди. Бу режада белгиланганидан икки баравардан зиёд кўпдир. Биргина «Соф ҳаво» текшируви натижасида юзлаб автомашиналарнинг носозлиги аниқланди. Унинг айбдорларига жарималар солинди. Умуман автокорхоналар раҳбарлари бу соҳадаги камчиликлари учун 7,3 минг сўм жарима тўладилар.

Саноат корхоналарида зарарли чиқиндиларни атмосферага тарқатишни камайтириш бўйича изчил кураш олиб борилаётганлигини ҳам таъкидлаш лозим. Чунончи, Оҳангарондаги цементни паст ҳароратда тайёрлаш тажриба-синов заводида шу мақсадда жуда самарали ишлайдиган янги мослама жорий қилинди. У куйдириш печидан чиқадиган зарарли моддаларни уч бор тозалаш имконини беради. Янги Ангрен давлат ноҳия электр станциясида кулни сув билан тозалаш тизими қайта қурилди. Бу ҳам яхши натижалар бермоқда. Ҳар йили кулнинг атроф-муҳитга тарқалиши 38 тонна камайди.

Бироқ шуни очиқ эътироф этиш керакки атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш масалаларида ҳали ҳам муаммолар жуда кўпдир. Аксарият корхоналарда чанггазни тозаловчи қурилмалар маънавий ва жисмоний эскириб қолган, самарасиз ишлайди, технология талаблари бузилади. Бу экологик аҳволнинг ёмонлашувига олиб келмоқда. Ўтган йили табиатни муҳофаза қилиш қонунчилигига амал қилишда қўпол хатоларга йўл қўйилган қатор ишлаб чиқаришларни тўхтатишга мажбур бўлинди. Ҳаммаси бўлиб 25 та иншоот фаолиятини давом эттиришдан маҳрум этилди. 268 нафар мансабдор шахсларга жарима солинди. Ўнларча минг сўмлик даъво ҳам тақдим этилди. Шу йилнинг апрель ойида 60 га яқин саноат, автотранспорт, қишлоқ хўжалик ва бошқа корхоналардаги экологик аҳвол текширувдан ўтказилди. Натижада катта камчиликлар аниқланди. Мансабдор шахсларга жарималар солинди. Айрим участкалар, цехлар, агрегатларни тўхтатиб қўйиш тўғрисида қарорлар чиқарилди.

Вилоятимизда сув ресурсларидан ҳам кўп фойдаланилаяпти. Ҳозирги вақтда ҳар йили истеъмол учун сарфланадиган оби-ҳаёт ҳажми салкам 7 миллиард куб метрни ташкил этмоқда. Унинг 2,4 миллиард куб метри саноатда, 4,2 миллиард куб метри қишлоқ хўжалигида ишлатилмоқда. Коммунал хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланилаётган миқдори эса 0,3 миллиард куб метрни ташкил этмоқда. Ишлатилган сувнинг 4,4 миллиард куб метргача бўлган миқдори сув иншоотларига қайтарилмоқда. Унинг 3,9 миллиард куб метри шартли тозаланган, 0,3 миллиард куб метри эса ифлосланган-дир.

Бунинг оқибатида вилоятдаги еросги ва ерусти сувларининг сифати кескин ёмонлашяпти. Сўнгги йилларда амалга оширилган тадқиқотлар шуни кўрсатдики, Чирчиқ дарёсининг чап соҳили майдонларидаги ерости сувлари турли хил азот бирикмалари ва кимёвий моддалар билан 10—15 метр чуқурликкача ифлосланган. Ўнг соҳилидаги майдонларда эса бундай ифлосланишни 50 метргача чуқурликда учратиш мумкин. Ваҳоланки, бу ерда асосий ер ости сувлари заҳиралари тўпланган бўлиб, улар Тошкент ва вилоят аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш учун фойдаланилади.

Албатта, бу иш ўз ҳолига ташлаб қўйилгани йўқ. Уни тузатиш учун кураш олиб борилмоқда. Табиатни муҳофаза қилиш ходимлари бу соҳада маҳаллий ҳокимиятлар, санитария-эпидемиология станциялари органлари, прокурорликлар, жамоатчилик билан яқин ҳамкорлик қилмоқдалар, сувни муҳофаза қилиш бўйича тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли сув сифатининг муайян яхшиланишига эришилди. Масалан, Чирчиқ дарёсида нефть маҳсулотлари 10 баравар, Оҳангарон дарёсида хром миқдори уч баравар, Сирдарёда эса нефть маҳсулотлари миқдори 1,5 баравар камайди.

Шу йилнинг биринчи чорагида сувдан фойдаланиш қонунчилигига жойларда қандай амал қилинаётганлигини аниқлаш учун 500 дан ортиқ текшириш ўтказилди. Бу ишда ўзибўларчиликка йўл қўйган 101 кишига жарима солинди.

Табиатни муҳофаза қилиш ходимлари ер ресурсларидан, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг аҳволи устидан ҳам назорат олиб бормоқдалар. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда биологик усулларни жорий қилишни кенгайтиришда бизнинг мутахассисларимиз ҳам фаол қатнашмоқдалар. Ўтган йили бундай илғор усул 400 минг гектардан ортиқ майдонда қўлланилди. Юқори Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ, Бекобод ноҳиялари хўжаликларида бу иш билан жиддий шуғулланилмоқда. Шунинг учун ҳам ундан фойдаланиш йил сайин кенгайиб бораяпти.

Вилоят хўжаликларида минерал ўғитлари ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг кимёвий воситаларидан фойдаланиш, уларни ташиш ва сақлаш масалалари билан муттасил шуғулланяпмиз. 1988 йилдагига нисбатан қишлоқ хўжалиги экинларига ишлов бериш учун фойдаланилган кимёвий моддалар миқдори 9 минг тоннадан 6,5 минг тоннага камайган экан, бунда ходимларимизнинг ҳам озми-кўпми ҳиссаси бор. Уларнинг куч-ғайрати билан заҳарли кимёвий моддалар билан экинларга ишлов беришда авиациядан фойдаланиш барҳам топди.

Шуни мамнунлик билан таъкидлаш керакки, сўнгги вақтларда жамоатчилар, бевосита аҳолининг ўзи бизга ҳайрли ишимизда фаол ёрдам берадиган бўлиб қолдилар. Бу ҳам табиатни муҳофаза қилиш билан боғлиқ бўлган тадбирларнинг кўламини кенгайтириш ва таъсирининг кучайишига олиб келмоқда.

Ўзбекистон жумҳуриятининг «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси ва Ўзбекистон Республикасининг экологик қонун бузишлар учун масъулиятни ошириш билан боғлиқ бўлган Ўзбекистон Республикаси айрим қонунчилик ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳалари табиатни муҳофаза қилиш фаолиятини янада яхшилаш ишида катта аҳамиятга эгадир. Биз ўз фаолиятимизни шу ҳужжатлар асосида олиб борамиз. Ҳавонинг софлигини, сувнинг тозалигини, атроф-муҳит мусаффолигини таъминлаш йўлидаги ҳайрли ишимизни янада кенгайтирамиз. Бу эса оқибат натижада кишиларимизнинг саломатлиги учун муҳим эканлигини бир зум ҳам унутмаймиз.

М. МУЙДИНОВ,
вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси раисининг ўринбосари.

АРМОН

МАКТАБДА ишлардим. Ўша вақтда ё ўн тўққиз, ё йигирма ёш эдим. Ҳазрат Алишер Навоий ижоди ҳақида дарс ўтмоқдаман. Ҳазратнинг ғазалиёти бўйича тўхталиб, «Топмадим» радифли ғазални шарҳлай бошладим. Ва аниқки, сўз Аруз илмига тақалиб, ғазал вазнини аввал ҳозирги, сўнг араб имлосида ёзиб, таърифига ўтдим. 80-йиллар бошланишида араб алифбеси каттадан-кичикнинг аксарияти учун бамисоли мўъжиза эди. Табиийки, ўқувчиларим арабча ёзувни ўрганиш истагини билдиришди. Мен:

— Майли, ўргатаман. Фақат битта шарти бор. Мен пул олмайман, ниманики ўргансангизлар уйингизда қизиққан одамга ҳам ўргатасизлар,— дедим.

2—3 дарс ўтмаёқ «Қуръон» ташвиқотчиси сифатида ишдан бўшадим.

80-йиллар охири. Яна ўқитувчилик қилар эдим. Она тилимизга давлат мақоми берилишини ёқлаб, хат тайёрладим, ҳамкасбу юқори синф ўқувчиларига қўл қўйдириб, собиқ Марказқўмга юбордим. Ва ўша кундан бошлаб мактаб директори раҳбарлигидаги бир гуруҳ ғаразгўйлар тазйиқига учрадим. Охир-оқибат (бир кун дарс қолдирганим учун) ишдан бўшатишди. Уч ой ўтиб ҳақиқат қарор топди. Ишга қайта тикландим. Аммо нақадар оғир бўлмасин ўша-ўша мактабда ишлашдан воз кечдим. Бироқ юрагимда ёш авлодга илм бериш истаги армон бўлиб келади...

Қарийб уч йилдирки, нуфузли идораларда ишлайман. Етказган куни учун Аллоҳга шукр қиламану, аммо барибир хаёлим мактабга, ёш авлод қуршовига оддий синфхоналарга тортаверади, тортаверади, тортаверади...

Пойтахтдаги жой номларини белгиловчи Атамалар комиссиясида масъуллардан эдим. 1990 йилнинг бошланиши. Тошкентдаги барча мактаблар рўйхатини олиб, кўз югуртирдим: аксарияти бир нечтадан Ленин, Пушкин, Горький. Яна Будённий, Ворошилов, Куйбишев деган номлар. Хўш, нима қилиш керак? Мактабларга энг аввало муаллимлар номини бериш шарт. Дарҳол айнан шу мазмунда шаҳар Халқ Таълими Бош бошқармаси орқали барча ноҳиялар халқ таълими бўлимларига кўрсатма берилди. Бу эзгу иш амалга ошгунча бошқарма бошлиғи Ҳамидулла ака Йўлдошев ҳам биз билан баробар фидоийлик кўрсатди. Ниҳоят икки ой ўтиб, пойтахтдаги 70 дан ортиқ мактабга янги ном берилди. Шунинг қарийб қирқтаси марҳум муаллимлар номи эди.

• КЕЧИНМА •

Хўш, нега буни эсладим? Мақтаниш учунми? Йўқ, аксинча. Бу тадбирни эсга олишдан мақсад, ўшанда бир олифта менга:

— Барибир қонда бор-да, ўқитувчиларни кўтар-кўтар қилаяпсиз, бизга ўхшаганлар билан гаплашгингиз келмайди,— деганди.

Яна бир зиёли эса марҳум олим, муаллим Саъдулла Исматов номи абадийлаштирилишига тиш-тирноғи билан қарши чиқиб, мени ўзбилармонликда айблаган ва жумҳурият миқёсидаги раҳбарларга арз қилганди. Унинг талабига кўра энг аввало қандайдир собиқ бир амалдорнинг номи берилиши керак экан... Аммо ўша собиқ вазир муовинининг халқ учун қанчалик хизматлари борлигини сира тушуна олмагандим...

Энг қизиғи ва ачинарлиси домла С. Исматов хотираси абадийлаштирилганлиги муносабати билан ўтказилган тадбирда бизга қарши чиққан одам марҳум домлани кўкларга кўтариб нутқ сўзлаганди...

Одам бўлиб туғилиб, буқаламундек яшаш ҳам мумкин эканига ўшанда гувоҳ бўлгандим.

Афсуски ўқитувчи деган номни ҳурматламайдиганлар расмий идораларда ҳам учрайди. Ана буниси ёмон. Бир воқеа:

Онам қарийб 40 йиллик муаллима. Уй олиш учун имтиёзли навбатда турадилар. Бир куни ишхонамга қўнғироқ қилиб:

— Болам, ижроқўмга кириб ўтгин, навбатим нечанчи бўлибди, шуни билиб кел,— деб қолдилар.

Тушликдан сўнг ноҳия ижроқўмига йўл олдим. Уй тақсимоти бўлимига қарашли хонага кириб, кичкина дарчадан 30—32 ёшлар чамаси ўзбек аёлига мурожаат қилдим:

— **Опажон, навбатлар ёзилган рўйхат борми Сизда?**

«Опажон» бир чимирилдию:

— Қанақа навбат?— деб сўради.

— **Ўқитувчиларнинг имтиёзли навбати.**

«Опажон» тилла тишларини ярақлатиб, киноя аралаш жавоб қайтарди:

— Ўқитувчи экансиз, саводингиз бўлса керак, анави ердаги қоғозларга қаранг, топасиз!

Асабийлашдиму, лекин сездирмадим.

Қарийб тўрт йилдирки, навбат қурғур туя гўшти егандек, имиллайди. Афсуски, Президентимизнинг ўқитувчилар учун белгилаган қўшимча имтиёзи ҳақидаги Фармони ҳамма қуйи бўғинларда ҳам бир хил изчилликда амалга оширилаётгани йўқ.

ҲА, ЎҚИТУВЧИЛИК қадим-қадимдан эъзозли касб ҳисобланган. Ҳар қандай арбоб энг аввало муаллимдан сабоқ олади. Зеро шундай қутлуғ касб эгалари муносиб қадрланиши лозим.

Аммо барибир, ўқитувчилик қилгим келаверади! Бу — МЕНИНГ АРМОНИМ!

Дилмурод САИДОВ.

Корхоналар тарихи

Тошкент грампластинкалар заводи иш бошлаганига ярим асрдан ошиб кетди. Шу йиллар мобайнида заводнинг моддий негизи ҳар томонлама мустаҳкамланиб, мусиқа шинавандаларига кўплаб пластинкалар етказиб берилди. Мазкур корхона тарихига доир ҳужжатлар, энг нодир бўлиб қолган маҳсулотлар намуналари яқинда жамланиб, алоҳида тузилма ҳолида Ўзбекистон халқлари тарихи музейига топширилди.

Худди шунингдек, Тошкент экскаватор заводи, «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа йирик корхоналар тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи ашёлар ҳам музей ҳазинасидан ўрин олди.

С. ОДИЛОВА.

*

Шу кунларда мустақил жумҳуриятимизнинг таълим-тарбия илмгоҳларида давлат имтиҳонлари топшириш қизғин кетаяпти.

Тошкент тиббиёт билим юртида ҳам давлат имтиҳонлари давом этмоқда.

Суратларда: имтиҳон пайтидан лавҳалар;

А. МАМАДАМИНОВ олган суратлар.

*

РЎЗНОМАГА КЕЛГАН ЖАВОБЛАРДАН

ПРОКУРОР ЭЪТИРОЗИ

Тошкент вилоятининг Оҳангарон ноҳиясидаги «Семғурон» қишлоғида истиқомат қилувчи Сартой Мўминов муҳарририятимизга шикоят йўллаб, ўғли Абдуқодир Мўминовнинг бегуноҳ қамоққа олинганлигини билдириб, ёрдам кўрсатишимизни илтимос қилган эди. Биз унинг аризасини кўриб чиқиш учун Ўзбекистон республикаси прокуратурасига йўллагандик. Тергов бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, адлия маслаҳатчиси У. Мусабеков имзоси билан олинган жавоб хатида баён қилинишича, фуқаро Сартой Мўминовнинг ўғли ғайриқонуний равишда жиноий жавобгарликка тортилганлиги хусусидаги аризаси кўриб чиқилган. 1991 йилнинг 25 июлида ушбу жиноий иш Тошкент вилоят суди томонидан қўшимча терговга қайтарилган. Қўшимча тергов натижаларига кўра иш яна судга юборилган. Тошкент вилоят суди 1992 йил 20 мартда ушбу жиноий ишни қўшимча терговга қайтарган. Ушбу ажрим устидан вилоят прокурори эътироз билдирди.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ҚАМАЛ ЧОРАЛАРИ КУЧГА КИРДИ

● МАЪЛУМКИ, Югославия федерал армиясининг Босния ҳамда Герцеговинада олиб бораётган ҳарбий ҳаракатларини жиловлаш мақсадида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши Югославияга нисбатан иқтисодий, савдо ва бошқа қамал чораларини жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Мазкур қамал моддалари яқинда кучга кирди. Унда Югославия билан савдо муносабатларини, шу жумладан, нефть ва нефть маҳсулотлари билан тижорат ишлари олиб боришни тўхтатиш, илмий-техникавий ҳамкорлик ҳамда маданий айрибошлаш тадбирларини бекор қилиш, Югославиянинг чет эллардаги элчихона ва ваколатхона ходимлари сонини қисқартириш, халқаро спорт мусобақаларида қатнашишини ман этиш, ҳаво йўллари алоқаларини чеклаш ҳамда Югославиянинг хорижий мамлакатлар банкларидаги молияларининг ҳаракатини тўхтатиб қўйиш сингари чора-тадбирлар кўзда тутилган эди. Куни кеча, жумладан, АҚШ президенти Ж. Буш сўзга чиқиб, Югославия пулларидан чорак миллиард долларини ҳаракатсиз ҳолга келтирганлигини хабар қилди.

ТАЙВАНЬ ИШБИЛАРМОНЛАРИ ХАБАРОВСКДА

● Ташқарига мол чиқариш ҳамда киритиш ассоциацияси аъзоларидан иборат Тайвань делегацияси биринчи марта Хабаровскка келди. Мазкур мамлакатдаги етакчи фирма ва компаниялар номидан иш кўраётган ишбилармонлар Россиядан ўрмон маҳсулотлари, кўмир, металл, кимё маҳсулотларини қайта ишловчи ашёлар олиш иштиёқида эканликларини изҳор этдилар. Ўз навбатида улар Россияга маиший электр жиҳозлари, тиббиёт мосламалари, дори-дармонлар, кундалик рўзғор буюмлари тавсия этишлари мумкинлигини хабар қилдилар. Делегация аъзолари Хабаровскдан сўнг Владивосток ҳамда Южно-Сахалинск шаҳарларига бориш ниятлари ҳам борлигини айтдилар.

МУҲОЖИРЛАР МУАММОСИ

● ИСРОИЛ ҳукумати хориждан келаётган ўз ватандошларини ишга жойлаштиришда анча-мунча қийинчиликларга дуч келмоқда. Куни кеча Исроил бош вазири И. Шамир сўзга чиқиб, муҳожирларни ишга жойлаштириш билан шуғулланадиган махсус комиссия тузилганлигини хабар қилди. Комиссия аъзолари, энг аввало, четдан келадиган кишилар сонини ҳамда уларнинг касб-корлари турларини аниқлаш билан шуғулланади.

РУС ОЛТИНЛАРИ — ШВЕЙЦАРИЯ БАНКЛАРИДА

● ФРАНЦИЯНИНГ ўта тажрибали журналистларидан бири Эрик Лоран анчадан буён ўз хоҳиши билан тафтиш ишлари олиб бориб, унинг натижаси ўлароқ «Ҳалокат: Горбачев қулашининг маҳфий тарихи» деган китобини ёзиб тугатди. Мазкур китобдан дастлабки парчаларни «Фигаро» рўзномаси ўз саҳифаларида чоп этди. Совет ҳукумати нурашининг дастлабки ойларида Ғарбга 26 миллиард доллар миқдоридаги совет пуллари ўтказиб юборилди, деб ёзади Э. Лоран. Бу пуллардан ташқари катта миқдордаги олтин заҳиралари Швейцария, Канада, Лихтенштейн сингари мамлакатлар банкларига жойлаштирилган. Бу маҳфий ишларни бевосита Давлат Хавфсизлиги Қўмитаси амалга оширган, Горбачев эса ўзини билиб билмасликка олган.

КПСС Марказий Комитети ва ДҲҚ раҳбарлигида четга чиқариб юборилган пулларни аниқлаш ишлари давом эттирилажаклигини хабар қилди француз журналисти.

ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ ТОПШИРИҒИ БИЛАН

● ЯПОНИЯ пойтахти Токиода маълум бўлишича, ташқи ишлар вазирлиги томонидан тузилган махсус делегация аъзолари яқин кунларда ғалати сафарга жўнайдилар. Бу комиссия аъзоларининг асосий вазифаси — собиқ СССРнинг тўрт жумҳурияти бўлган Украина, Беларусь, Қозоғистон ҳамда Ўзбекистонда Япониянинг элчихоналари очиш масалаларини ойдинлаштириш бўлади.

К. КАРСТЕНС ВАФОТ ЭТДИ

● ГЕРМАНИЯ Федератив Жумҳуриятининг собиқ президенти Карл Карстенс 78 ёшида Бонн яқинидаги Меккенхайм деган шаҳарчада ўтган шанба куни вафот этди. Асли касби қонуншунос бўлган профессор К. Карстенс 1979—1984 йилларда Германия Федератив Жумҳурияти давлат бошлиғи вазифасини эгаллаб турди. Унинг президентлик фаолияти энг қийин даврга — Ғарб билан Шарқ ўртасида «совуқ уруш» васвасаларини тугатиш пайтларига тўғри келди. К. Карстенсни дафн этиш маросимида қатор мамлакатларнинг йирик давлат арбоблари иштирок этдилар.

ТОГОДА ҒАЛАЁНЛАР

● КУНИ кеча Того давлатининг Сотубуа деган шаҳрида жуда катта тўс-тўполонлар бўлиб ўтди. Турли элат вакиллари ўртасидаги тўқнашувларда кам деганда 20 киши ҳалок бўлди.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели албатта бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби; исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ—Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

ИСТИРОҲАТ БОҒИДА БОЛАЛАР БАЙРАМИ

Ҳали йўлда борар эканмиз, Бекобод шаҳрининг кўрки бўлган бу боғнинг гўзаллиги ҳақида ҳамроҳларимиз бири олиб, бири қўйиб сўзлардилар. Етиб боргач, унинг соя-салқин, кенг ва шинамлигига, озода ва тартибли барпо этилганига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Сокин оқаётган Сирдарё қирғоғида анчагина майдонни эгаллаган бу маскан 1 июнь куни юзлаб болаларни ўз бағрига олди. Энг жажжитойларни эса бу ерга ота-оналари, опалари, акалари бошлаб келишди.

Байрам дастурини шодиёна бошланишидан анча аввал шаҳар ҳокими Акромжон Ибобеков, унинг муовини Ботирқул Содиқовлар бошчилигида шаҳар ҳокимлиги ходимлари, маданият муассасалари раҳбарлари, боғ директори Йўлдош Мансуров ва бошқалар биргаликда тайёрладилар. Унинг чиндан ҳам сермазмун ва ранг-баранглиги тантана чоғида яққол кўзга ташланди. Байрам куни боғда набираларини етаклаб бораётган Меҳринисо аяни суҳбатга тутдим.

— Эрта тонгданоқ карнай-сурнай овозини эшитишимиз билан, — деди у, — етиб келдик, — боғда катта сайил бўлишини учтўрт кун аввал эшитганмиз. Барака топишсин, катталар болаларни яйратиш учун кўп ишлар қилишибди.

— Мана бу текин экан, — дейди икки қўлида иккита музқаймоқни ушлаб олган жажжи қизалоқ Наргиза — мен иккита олдим, акамда бўлса битта.

— Кўп есам томоғим оғрийди-да, Наргизаники учта есаям оғримайди, — гап қўшди мулойимгина Тоҳиржон.

— Шу кунги тадбирларнинг ҳаммасини бепул қилиб қўйдик. Болалар аттракционларда, арғимчоқларда, чархпалак томошагоҳда бепул учиб, дам олаётирлар. 200 нафардан кўпроқ оналар ва болалар учун эса махсус дастурхон ҳам тузалган. Уларга тушликда ош тортилади. Байрам муносабати билан шу куни болалар учун шаҳар транспорти ҳам бепул хизмат кўрсатаётир, — деди шаҳар ҳокими муовини.

Истироҳат боғининг шинам йўлакларида жойлашган буфетлар, саноат моллари дўкончалари, ўйинчоқлар магазинлари, турли-туман гуллар, ранго-ранг шарлар билан безатилган кўргазма савдо шахобчаларини томоша қилиб, спорт майдончасига ўтдик. Бу ерда ҳам болалар гавжум. Мусобақа шартига мувофиқ асосий курашчилардан ташқари томошабинлар орасидан ҳам полвонлар чиқиб куч синаши мумкин экан. Катта стол устида ғолибларга совринлар ҳозирлаб қўйилган. Мусобақа сўнгида шаҳар спорт ташкилоти вакиллари қўли баланд келганларга мукофотларни топширдилар.

Сайилгоҳни айланишда давом этамиз. Боғнинг марказига ўрнатилган очиқ саҳна атрофида тўпланганларнинг гулгун чеҳраларини кўрганлар борки, уларнинг даврасидан ўрин олаверди. Бир-биридан қизиқ халқ рақсларини ижро этаётган ўғил ва қизлар томошабинларни мафтун этиб қўйишганди. Биз ҳам кўпчилик ёнидан жой олдик. Металлурглар маданият саройининг «Парвоз» бадиий дастаси сухандони Шарофат Хўжамбердиева томошани бошқараётган экан. Дастур болалар учун мўлжалланибди. Шуҳрат Маматқулов, Донохон Мусаевалар ижро этаётган қувноқ қўшиқларга ҳамоҳанг бўлиб, томошабинлар ҳам ўйинга тушиб кетишди.

Боғда шу куни бадиий дасталар кўп бўлди. Улар истироҳат масканининг турли бурчакларида ўзларининг санъатларини намойиш қилдилар. Бу, албатта, шаҳар маданият бўлимининг ўтказилаётган тадбирга юксак эътиборидан далолатдир.

— Бугунги болалар айёми учун 40 минг сўм маблағ ажратилди, — дейди шаҳар ҳокими Акромжон Ибобеков, — шаҳримиз фарзандларининг кўнгилли дам олишлари учун астойдил ҳаракат қилдик. Шу интилишимиз зое кетмаганлигидан мамнунман.

— Ҳа, шундай бўлди. Боғда ўтказилган сайил ҳаммани қувонтирди. Шу куни болаларни Тошкент вилояти ҳокимлиги, вилоят халқ таълими бўлими ходимлари, Тошкент болалар жамғармаси бошқаруви вакиллари ва бошқа кишилар ҳам қутладилар. Беғубор болаликка кўрсатилган катта ғамхўрликдан улар ҳам миннатдор бўлиб қайтдилар.

● *Вилоятда Халқаро болаларни ҳимоя қилиш ҳафталиги уюшқоқлик билан ўтди.*

ТЎЙ-ТЎЙГА УЛАНДИ

Тўйхонанинг файзи ўзгача бўлади. Шунинг учун ҳам мактаб-интернат ҳовлисидан киришимиз биланоқ дилимиз ёришиб кетди. Чеҳралари, кўзлари табассум ва қувончдан нурланган ўқитувчилар, бу билим даргоҳи жойлашган Кўктерак маҳалласи фаоллари қўмита раиси Абдулла Рисқулов бошчилигида елиб-югуриб хизмат қилишмоқда. Биров оппоқ дастурхонларни тузаш билан банд бўлса, бошқа бировлар тўйболаларни ясантириш билан овора. Яна кимлардир дошқозонларда таом тайёрлаётган пазанда Абдували Насриддиновга кўмакдош.

Директор этиб тайинланганига эндигина бир ой бўлган Абдуҳамид Қаюмов, айниқса, тиним билмайди. Бу табиий. Бутун ҳаракат мезбоннинг бошида бўлади. У вақт топиб, бизни тўй ташаббускорлари ва ташкилотчилари билан таништирди. Тантанани сермазмун ва уюшқоқлик билан ўтказиш масъулияти Ангрен шаҳар Халқ демократик партиясининг биринчи котиби Абдумуталиб Кўканов зиммасида экан.

— Ҳаммаси тахт, — дейди у. — ҳозир барча меҳмонлар тўпланиши билан тўйни бошлаймиз. Сизларга бир нарсани айтиб қўймоқчиман. Шу кори-ҳайрга киришган кунимиздан бошлаб шаҳримиздаги барча корхоналар, саховатли кишилар тўйимизга ўзларининг муносиб улушларини қўшиб келишмоқда. Ангрен аҳлининг меҳрпарвар, саховатпеша эканлигидан ҳокимият ҳам бениҳоя хурсанд.

Фурсатдан фойдаланиб котибдан анчагина маълумотларни олдик.

У бизга шаҳар ҳокимлиги қатор муассасалар, корхоналар, савдо ташкилотлари эътиборини бугунги тўйга қаратишда фаоллик кўрсатганлигини ҳам алоҳида таъкидлади. Тўйдан бир кун аввал шаҳар маданият уйи қошидаги «Чотқол» бадиий дастаси болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан хайрия концерти уюштирди. Йиғилган маблағни вилоят болалар жамғармасига ўтказиш режалаштирилди. Бадиий дастанинг Абдукарим Бобораҳимов бошчилигидаги Нозимжон Раҳматов, Ўткир Усмонов, Ботир Османов, Неъмат Тўлаганов, Абдуқосим Раҳмонов каби аъзолари тўйда яна хизматда эканлар.

Карнай-сурнай садолари, қарсаклар остида даврага тўйболалар — Виталик Магометов, Артур Симонов, Равшан Яримбоев, Радик Магометов, Шокир Раҳимов, Николай Шигапов, Талғат Шигапов, Бахтиёр Каримовлар кириб келдилар ва тўрдан жой олдилар.

Тантанани директор Абдуҳамид Қаюмов очди. У тўй қатнашчиларига мактаб-интернатда 157 нафар меҳрга ташна болалар тарбияланаётганы, улар учун барча қулайликлар яратишда шаҳар ҳокимлиги, вилоят халқ таълими бўлими астойдил жонбозлик кўрсатаётгани ҳақида сўзлаб берди. Интернат жамоаси номидан, ўз оиласи номидан тўйболаларни қутлади.

Санъаткорлар даврани қизитдилар. Ота-она меҳрини шарафлашга, меҳр-оқибатни улуғлашга, фарзандлар тарбиясига бағишланган куй ва қўшиқлар янгради. Тўйга рақсчилар файз киритдилар. Кейин Абдумуталиб Кўканов тўйболаларни табриклади. У Ангрен шахталари саккиз нафар болажонларнинг ҳар бири ҳисобига минг сўмдан пул ўтказганликларини маълум қилди.

Тантана соҳибларини қутлаб, сўзга чиққан Халқ демократик партияси вилоят кенгаши раиси Ўктам Турғунов табригини йиғилганлар мароқ билан тингладилар.

— Азиз болажонлар, — деди у, — Сиз етим эмассиз. Сизни суягувчи шаҳар ҳокимлиги, ажойиб Ангрен халқи, ғамхўр Халқ демократик партияси вакиллари бор. Келгусида жамиятимизга муносиб инсонлар бўлиб етишишингизни чин дилдан истайман. Ў. Турғунов ХДП жамоаси номидан болалар ҳисобига 4 минг сўм пул ўтказди. Ангрен шаҳар ҳокими Сотволди Юсупалиев ҳам болаларни қутлаб, ўзининг дилидаги энг самимий илиқ сўзларни баён этди.

Вилоят ҳокимлигидан тантанани табриклагани келганлар номидан сўзга чиққан Тошкент вилоят болалар жамғармаси бошқаруви раиси М. Солиҳова тўйболаларга тайёрланган саруполарни топширди. Тантанада вилоят ҳокими совғаси — гилам ҳам топширилди.

«Ўрта Осиё» ташқи алоқалар иқтисодий уюшмаси бош директори Дилбар Исаева Наврўз арафасида мактаб-интернат ҳисобига ўзи ишлаётган ташкилот номидан 120 минг сўм пул ўтказиб берган эди. Суннат тўйига эса у 25 минг сўмлик тўёна — идиш-товоқларни ҳадя этди.

Шу куни тўйболалар ҳар бирларига ишлаётган жамоаси номидан минг сўмдан пул ўтказган Тошкент вилоят жамғармалар банки бошлиғи Бахтиёр Мирзааҳмедов, вилоят суғурта бошқармаси бошлиғи Ҳикматилла Умаровларга ҳам раҳматлар айтдилар. Тўйболаларни Фахриддин домла Қўшбой ўғли, шаҳар шахталари раҳбари Аҳмаджон Мусажонов, мунис онахонлар Ойниса Топилова, Ҳурматой Шоназарова, кўмир кони директори биринчи муовини Халил Абдукаримов, шу корхона бошқармасининг бошлиғи Одил Файзуллаев ҳамда бошқалар ҳам қизғин табрикладилар, пул билан йўқладилар.

Тўй, қутловчилар айтганларидек, мактаб тарбияланувчиларининг ортида уларнинг бошларини силашга шай турган меҳр-оқибатли, қалби шафқат ва саховат туйғусига тўла кишилар борлигини яна бир бор намоён этди.

Саидвали ҲАСАНОВ.

Суратларда: тантаналардан лавҳалар.

Суратчи В. ХАРИТОНОВ.

МУҲАРРИРИЯТДАН:

Вилоят ҳокими қарори билан уюштирилган болаларни ҳимоя қилиш Халқаро ҳафталиги умримиз давомчиларининг ҳозирги мураккаб шароитда яхши яшаши, ҳордиқ чиқариши ва саломатлигини мустаҳкамлаш борасида белгиланган самарали тадбир бўлди деб, бемалол айтишимиз мумкин. Айниқса, ҳафталик болалар уйларида, мактаб интернатларда эсда қоларли бўлди. Хусусан, Ангрен, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Бўка, Тошкент, Бўстонлиқ районлари аҳли чинакам болажон эканликларини кўрсатдилар. Бу жойларда ўтган суннат тўйлари, болалар байрамлари, турли тантаналар сўзимизнинг далилидир.

Шуни айтиш керакки, ҳафталик давомида жуда кўплаб ҳокимликлар, корхоналар раҳбарлари, саховатпеша инсонлар ўз жамоалари, айримлар ўз ҳисобларидан етим болалар ҳисобига маблағ ўтказиб, хайрли ишлар қилдилар.

Шу билан бирга вилоятда барча шаҳар ва районлар ҳам мазкур қарорнинг бажарилишига алоҳида диққат-эътибор билан қарадилар, дея олмаймиз. Баъзи ҳудудларда хайрли тадбирлар ўтказишга етарлича аҳамият берилмади. Ваҳоланки, жамоа хўжаликлари, ширкатлар, кичик корхоналар бу борада ҳиммат кўрсатишлари мумкин эди.

Болаларга меҳр-оқибат, мурувват туйғуси бизни ҳеч қачон тарк этмаслиги керак. Уларга жумҳуриятимиз Президенти, Ўзбекистон ҳукумати, вилоят ҳокимлиги, яратиб қўйган барча имтиёзлар, имкониятлар жойларда ўз ифодасини топиши жуда муҳимдир. Қолаверса, етим-есирларга, меҳр-оқибатга ташна болаларга хайр-эҳсон қилиш, уларнинг бошини силаш, соғинчга муштоқ дилларига қувонч бағишлаш савобли иш эканлигини ҳам унутмайлик. Уларга кўрсатаётган маънавий ва моддий мададимиз ҳамиша ҳамрўз сезилиб турсин.

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛАДИГАНЛАР

Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида халқ таълими вазирлиги қарамоғидаги ҳунар-техника билим юртлари, мактаб-интернатлар мактаблараро ўқув ишлаб-чиқариш комбинатлари ўқув устахоналарида ва ўқув хўжаликларида халқ истеъмоли маҳсулотлари, саноат моллари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариб, халқимиз эҳтиёжини қондирмоқдалар. 1991 йилда вазирлик бўйича 30 миллион сўмлик саноат моллари ва 25 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарилди.

Яқинда пойтахтимиздаги К. Маркс кўчасида эрталабдан карнай-сурнай садолари остида ярмарка очилди. Унда халқимиз ўқувчилар қўли билан ясалган ёғоч, мармар маҳсулотлари, асбоб-ускуналар, болалар ва катталар кийимлари, қандолатчилик маҳсулотлари, ўқув хўжаликларида етиштирилган мева, сабзавотларини харид қилдилар.

Ўзбекистон республикаси халқ таълими вазирлигининг ўқув-ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи С. Т. Алиев билан суҳбатлашдик.

— Ўқув йили якунида маҳсулотлар ярмаркасини ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. Қорақалпоғистон республикаси, Бухоро, Самарқанд, Фарғона, Андижон, Наманган, Хоразм, Қашқадарё, Сурхондарё, Жиззах, Навоий, Сирдарё, Тошкент шаҳар ва вилоят ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ўзлари тайёрлаган маҳсулотлари билан иштирок этмоқдалар. Кўриб турибсизки, маҳсулотларнинг сифати катта корхона ва фабрикаларникидан қолишмайди. Ярмаркага 70 хил, жами 12 ярим миллион сўмлик халқ истеъмол моллари келтирилган.

Бу ерга келган харидорларнинг ҳаммалари ярмаркани ташкил этганлардан ва ҲТБЮ ўқувчиларидан хурсанд эканликларини айтишди. Ярмаркада ҳатто аиқони уруғи бўлган енгил автомашиналар учун эҳтиёт қисмлар ҳам сотилди.

Ярмарка пайтида ўқувчилар бадиий ҳаваскорлик гуруҳлари «Гулруҳ», «Ҳилола» халқ дасталари, «Тонг» эстрада оркестри, «Шаҳрун» фольклор дасталари дилрабо куй ва қўшиқлар ижро этдилар.

Даврон АҲМАД.

Суратларда: Ярмарка ўтаётган жойдан лавҳалар.

Муаллиф олган суратлар.

РЎЗНОМАГА КЕЛГАН ХАТ ВА ЖАВОБЛАРДАН

ИЛТИМОС ҚОНДИРИЛАДИ

Рўзномага Зангиота районида «Назарбек» жамоа хўжалигининг Муқимий кўчаси 1-уйда яшовчи Қодир Саламатовдан шикоят хати келган эди. Биз ушбу мактубни Зангиота райони раҳбариятига йўлладик. У ердан олинган ноҳия ҳокимининг муовини О. Жўраевнинг жавоб хатида айтилишича, ушбу шикоят ўрганиб чиқилган.

Аризада баён этилган фикрлар Зангиота район касаба уюшмаси қўмитаси ҳамда «Назарбек» қишлоқ шўросининг ходимлари, «Назарбек» жамоа хўжалигининг раҳбарлари билан биргаликда кўриб чиқилган.

Маълум бўлишича Қодир Саламатов ва унинг уч фарзандига иморат қуриш учун ер майдони ажратилган. Суҳбат давомида шикоятчи ер майдони уйимга яқин жойдан берилса деган илтимосини баён қилди.

«Назарбек» жамоа хўжалиги раҳбарига бу илтимосни қондириш топширилган.

●

АРИЗАЧИНИНГ РОЗИЛИГИ БИЛАН

Янгийўл шаҳрида истиқомат қилувчи И. Бобоназаров муҳарриратимизга шикоят йўллаганди. Унинг мактубини биз Янгийўл шаҳар Ҳокимлигига юборган эдик. Шаҳар ҳокими Ш. Каримовнинг жавоб хатида айтилишича аризачининг уй-жойини таъмирлаш ишлари қайта кўриб чиқилиб, унинг уйларини таъмирлашга минг сўм ажратилиши лозим эди. Лекин қурилиш материаллари етишмаганлиги сабабли бу иш ўз вақтида амалга ошмади. Чунки уй-жойларни таъмирлаш ишлари бўйича пудратчи корхоналарда тахта бўлмаганлиги сабабли бу иш тўхтаб турганди. Ҳозирга келиб тахта топилди, лекин унга кетадиган маблағнинг бир қисмини И. Бобоназаров томонидан тўланиши лозим. Аризачи бунга ўз розилигини билдирди.

ЎША-ЎША ҚАДРДОНЛАРМИЗ

Инсон умрини оқар дарёга қиёслаш мумкин. Уни бир дақиқа ҳам тўхтатиб бўлмайди. Қандай яшашимиздан қатъий назар умр ўтиб бораверади. Шунинг учун босиб ўтган ҳаёт йўлимизга баъзи-баъзида бўлса ҳам назар ташлаб, таҳлил қилиб кўришимиз керак. Ўшанда ўтган умримиз мазмуни кўз ўнгимизда яққол намоён бўлади.

Куни кеча Қибрай райониниг Байтқўрғон қишлоғидаги Ю. Гагарин номли 16-ўрта мактаб ҳовлиси ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўлди. Мактабни тамомлаётганларнинг хайрлашув кечасига жуда кўплаб меҳмонлар, ёру дўстлар ташриф буюришди. Улар орасида мазкур мактабни бундан 10, 15 ҳамда 20 йил аввал тамомлаган собиқ ўқувчилар ҳам бор эди.

Давра тўрида савлат тўкиб ўтирган ўқитувчиларнинг кўплари эса айни пайтда кексалик гаштини сураётган фахрийлардир.

Йиғилишни собиқ ўқувчи — ҳозирда мазкур мактаб директори Асад Норметов очар экан, барчани шу кунги шодиёна билан муборакбод этди. Битирувчи ёшларга оқ йўл тилади.

Мана шу мактабни 30 йилча аввал тамомлаган ва айни кунда «Байтқўрғон» жамоа хўжалигига раислик қилаётган Комил Пирматов ҳаётда учраши мумкин бўлган машаққатлар ҳақида тўхталиб, йигит-қизларни бу йўлда қоқилмаслик, қийинчиликка дуч келинганда мустаҳкам иродали бўлишга чақирди.

Сўнгра битирувчи синфлар ўқувчилари 10 йил давомида таълим-тарбия бериб, оқ-қорани танитган мураббийлари шаънига илиқ гаплар айтиб, миннатдорчилик изҳор этишди.

Даврага мактабни 20 йил аввал тамомлаган 3 та синфнинг собиқ ўқувчилари таклиф этилганида қарсаклар авжга минди.

Ботир Омонов ҳамда шу кунларда мактабда устозлари билан ёнма-ён ишлаётган Мактуба Юсупова битирувчиларни чин дилдан табриклаш билан бирга анча кексайиб қолган, бироқ ҳали ҳам юзларидан меҳр ва нур ёғилиб турган мураббийларга миннатдорчилик билдиришди. Шунингдек, бу кунларга етиб келиш насиб этмаган, ҳаётдан эрта кўз юмган ўқитувчи ҳамда синфдошлари хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олишди.

Сўнгра бундан роппа-роса 30 йил аввал биринчи бор синфга етаклаб кириб, партага ўтқизган, алифбони эринмай ўргатган ўқитувчилар — Жамила опа Валиаҳмедова, Ҳадича опа Темирова, Эркиной опа Холматова, шунингдек турли фанлардан сабоқ берган барча мураббийларга таъзим қилиб, уларга эсдалик совғалари тақдим этишди.

— Мен бугун жуда ҳаяжондаман,— дейди кўп йиллар мактабнинг ўқув ишлари бўйича илмий мудири бўлиб ишлаган, ҳозирда пенсионер Жўра ака Ражабов.— Ўзимнинг 50 йиллик иш фаолиятим даврида 42 маротаба битирувчиларни катта ҳаёт йўлига кузатиш бахтига муяссар бўлдим.

Тантананинг иккинчи қисми Чирчиқ шаҳридаги оромгоҳлардан бирида давом этди. Улар бир пиёла чой устида йигирма йил давомида босиб ўтган ҳаёт йўлларига назар ташлаб, дил-дилдан суҳбатлашишди. Кечанинг серзавқ ўтишида хушовоз хонанда Толиб Ҳасанов ва у бошчилигидаги бадиий ҳаваскорлик гуруҳи аъзоларининг ҳиссаси самарали бўлди.

Рихсиниса УСМОНОВА.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЯНА БИР ҲАЙКАЛ

Совет халқининг немис-фашист босқинчилари устидан қозонилган Ғалабанинг 47 йиллиги шарафига Заркент қишлоғида Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар хотираси учун ёдгорлик очилди. Бундан тўрт йил муқаддам бу ерда Улуғ Ватан урушига жўнаб, она қишлоғига қайтмаган 168 марҳум хотирасига ёдгорлик тоши қўйилганди. Эндиликда «Заркент» давлат хўжалиги бу ерга ҳайкал ўрнатди. Бу ишга 300 минг сўм маблағ сарфланди. Бу ҳайкални ўрнатишда «Заркент» давлат хўжалигининг қурувчилари катта ҳисса қўшишди.

Т. НИШОНОВ,
Паркент райони.

ШОШИЛИНЧ ЭЪЛОНЛАР ХИЗМАТИ

СОТИЛАДИ

● Квартира, дала ҳовли ва пианино сотилади. Телефон: 46-01-33.

● Бир хонали шаҳар марказидаги яхши жиҳозланган кооператив квартира сотилади. Телефон: 34-42-87.

УИ АЛМАШТИРАМАН

● Тошкент шаҳридаги бир хонали уйимни Олма-отага тенг баҳода алмаштираман. Телефон: 34-42-87.

ИЖАРАГА БЕРАМАН

● Тошкент шаҳар, Юнусобод даҳаси, 14-мавзедаги 2 хоналик уйимни эркин муомаладаги валюта ҳисобига ижарага бераман. Телефон: 77-49-91 (соат 18.00 дан кейин).

● В. И. Ленин номли Тошкент Давлат Дорилфунуни томонидан Танзила Камоловна Норбоева номига берилган № 833819 рақамли диплом ва шу дорилфунун томонидан тиббий маълумот олганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИНИНГ ҚУВОНЧ ВА ТАШВИШЛАРИ

ВИЛОЯТИМИЗДА «МАРҲАБО, ТАЛАНТЛАР!» КЎРИК-БЕЛЛАШУВИ НИҲОЯСИГА ЕТДИ.

ВИЛОЯТИМИЗДА бир неча кунлар давомида ўтказилган «Марҳабо, талантлар!» кўрик-беллашувининг якунловчи томошалари Қибрай ноҳиясидаги «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг маданият саройида бўлиб ўтди. Мазкур тадбирда вилоятимизнинг тўртта ноҳияси вакиллари ўзаро мусобақалашиб, биринчи ўринни — Бекобод шаҳри, иккинчи ўринни — Қибрай ноҳияси ва учинчи ўринни — Зангиота ноҳияси ҳаваскорлари эгаллашди. Тўртинчи ўрин эса Оҳангарон ноҳиясидан келган фольклор жамоасига насиб этди.

«Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг маданият саройига икки йилдан бери Анвар Маҳмудов раҳбарлик қилиб келаётир. У киши бу тадбирни юқори савияда ўтказиш мақсадида астойдил елиб-югурдилар.

Халқимиз азалдан қайси бир ишга қўл урмасин, тер тўкиб-жон куйдириб адо этади. Бунга мисол қилиб бекободлик «Шодиёна» фольклор дастаси қатнашчиларини келтириш мумкин. Бу жамоага кўп йиллардан буён Гулчеҳра Мамадалиева раҳбарлик қилмоқда. Бу жонкуяр аёл миллий урф-одат ва анъаналаримизга чексиз меҳр-муҳаббати туфайли ўз вазифасига сидқидилдан ёндошиб, халқ талантлари билан қизғин иш олиб бормоқда. Жамоа қатнашчилари ёшларга мос равишда уч гуруҳга бўлинган. Улар халқ лапарлари, ёр-ёрлари ва айтишувларини иштиёқ билан ижро этдилар. Хусусан, ҳамшира Донохон Мусаева «Танавор» ашуласини меъёрига етказиб куйлади, аммо раққосалар ижроси кўнгилдагидек бўлмади.

Қибрай ноҳиясидаги «Шалола» ашула ва рақс дастаси 1981 йилда ташкил этилган, 1990 йилга келиб бу жамоа қошида мақомчилар гуруҳи тузилган. Ҳозир мазкур гуруҳга Жўрақул Шукуров жамоатчилик асосида раҳбарлик қилмоқда. Даста қатнашчиларидан М. Миркомилов «Малагим» қўшиғини маҳорат билан ижро этди.

Зангиота ноҳияси ҳаваскорлари эса ўз чиқишларини карнай-сурнай ва ноғора садолари остида бошлаб бердилар. Шуни айтиш керакки, бу ноҳиянинг мутасадди раҳбарлари ҳаваскорларни транспорт воситаси билан таъминламаганликлари учун кўрик қатнашчилари ўз ёнларидан ҳаражат қилиб, кўчадаги йўловчи автобусда етиб келдилар. Ана шу камчиликка қарамай зангиоталик ҳаваскорлар ўз санъатларини юқори савияда намойиш қилдилар. Айниқса, Раҳмонали Эгамбердиев талқинида Муқимий ғазали билан айтиладиган «Ёлғиз» катта ашуласи ҳакамлар ҳайъати ва томошабинларни ниҳоятда қувонтириб юборди.

Умуман олганда вилоят илмий-услубият маданият маркази бошчилик қилган бу кўрик-танловнинг якунловчи босқичи яхши ўтди. Ҳаваскорларимиз зўр иштиёқ билан тайёрлаган лирик қўшиқлар ва рақслар, классик ашулалар ҳамда халқимизнинг тўй маросимларига оид куй-қўшиқ, лапар ва айтишувлар, фольклор гуруҳларининг чиқишлари миллий-маънавий бойлигимиз ниҳоятда чексиз эканлигидан далолат берди.

Ҳакамлик ҳайъати аъзолари — Тошкент давлат маданият олий билимгоҳидан таклиф этилган мутахассислар: Миробид Иноятов, Эркиной Саидова ва бошқалар бу тадбирнинг дастлабки кунидан бошлаб ёш иқтидорли хонанда ва раққосаларни излаб, уларни юзага чиқариш борасида ўз вазифаларини сидқидилдан бажардилар. Биз миллий урф-одат, анъана ва қадриятларимизни улуғловчи бундай хайрли тадбирларнинг кўпроқ ўтказилишини истаб қоламиз.

«Марҳабо, талантлар!» кўрик-танлови ғолиблари ҳамда ҳакамлар ҳайъати томонидан вилоятимизнинг 22 та шаҳар ва ноҳиясидан танлаб олинган умидли ҳаваскорларнинг концерти яқин кунларда Ўзбекистон радиоси орқали намойиш қилинади.

Ғайрат ТЎЛАГАНОВ,
илмий-услубият маданият маркази муҳаррири.

ЭСКИ ЎЗБЕК ЁЗУВИНИ ЎРГАНУВЧИЛАР УЧУН

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА давлат тилига ўтиш жараёни давом этаётган айни бир вақтда мактаб таълимида ҳам бу масалага давр талаби нуқтаи назаридан ёндошилиб, ўзбек тилини ўқитишни ҳар томонлама яхшилаш учун турли тадбирлар кўрилмоқда. Айрим дарслик ва ўқув қўлланмалари яратишга киришилганлиги эса бу борадаги салмоқли қадамлардан биридир.

Эски ўзбек ёзувидан махсус ўқув дастури ва дарслик ёзилди. Учинчи ва тўртинчи синфлар учун мўлжалланган ушбу қўлланмалар нашриётга топширилиб, чоп этилиш арафасида турибди.

Шу йўсиндаги янги ўқув услубий адабиётлар жумҳуриятимизнинг педагогика олий билимгоҳлари учун ҳам тайёрланмоқда. Эски ўзбек ёзувига доир бундай қўлланмалар билан яқин орада педагогика билим юртлари, ҳунар-техника билим юртлари талабалари ҳам таъмин этилади.

А. АЛИЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

КИСЛОТАЛИ ЁМҒИР ОСТИДА

● **КАНАДАНИ** кўллар мамлакати, деб бежиз айтишмайди. Бир вақтлар уларнинг ҳаммасида балиқлар тўлиб-тошиб ётарди. Ҳозир эса... Келинг, рақамларга мурожаат қилақолайлик: мамлакатдаги 14 мингта кўлда ҳаёт нишонаси қолмаган, бирорта ҳам тирик жонивор йўқ. Унинг асосий сабаби кислотали ёмғирлардир. Швецияда эса бундай ёмғирлар сал кам 85 мингта кўл ҳамда 100 минг километр дарёлар ва уларнинг ирмоқларини ифлослантирган. АҚШнинг Нью-Йорк штатида, шу сабабли, ҳар йили 1 миллиард «саёҳатчилар» доллари тушмай қўйди. Чунки бу ердаги сув ҳавзаларида хонбалиқлар йўқолиб кетгач уни овлаш ишқибозлари бўлган саёҳатчилар келмай қўйишди.

Саноат ва транспорт корхоналари чиқиндиси — газ, ис ва бошқа кимёвий моддаларнинг ҳавога чиқарилиши оқибатида кислотали ёмғирлар пайдо бўлмоқда. Бундай ифлосликлар сув ҳавзаларига тушса балиқлар баданидаги суюқликлар мутаносиблиги ўзгаради, баданда туз, айниқса, натрий қолмайди. Эриган алюминийнинг сувда тўпланиши кўпайса жабрани бузади. Балиқлар кам увилдириқ ташлайди, уларнинг кўпи ҳалок бўлади. Бундай ҳолатга оҳак ёрдамида қарши кураш бормоқда. Оҳак сув ҳавзалари қирғоқларига тўкиб қўйилади ва ёмғир уни бир маромда ювиб сув ҳавзасига туширади. Бу яхши самара беряпти. Бироқ ҳали ҳам минглаб дарёлар, кўлларда ҳаёт изи кўринмаяпти.

Олтингугурт бўлган аралашма таъсиридан ўрмонлар ҳам зарар кўрмоқда. БМТ маърузасига кўра, ер юзида атмосферанинг ифлосланишидан ўрмонларнинг 35 фоизи, яъни 50 миллион гектар майдондагиси зарарланган. Фақатгина Польшада бу бирикма дарахтларнинг 75 фоизини хароб қилган, бу давлатда ҳар йили атмосферага 3,9 миллион тонна шундай заҳарли модда чиқарилади.

ЭКИНЛАРНИНГ 75 ФОИЗИ ЙЎҚОЛИБ КЕТГАН

● **КАНАДАЛИК** агроном Пэт Муннинг таъкидлашича, ҳозирги вақтга келиб, бир вақтлар мавжуд бўлган қишлоқ хўжалик экинларининг 75 фоизи тамомила йўқолиб кетган. Унинг бу фикрини экспертлар ҳам тасдиқлашмоқда. 1980 йилда эса йўқолиб кетган маданий экинлар сони 50 фоизни ташкил этарди. Қандайдир ўн-ўн икки йил ичида у ярим баробар кўпайганлиги мутахассисларни катта ташвишга солмоқда. Экинларнинг янги навларини яратувчилар бу ҳалокатли бўлишини яширишмаяпти. Шундай суръат яна давом этадиган бўлса экинларнинг янги, табиат инжиқликлари — иқлимнинг совуши ва илишига, қурғоқчилик ёки ортиқча намликка, ўсимликларнинг эски ва янги зараркунандаларига бардош берадиган навларни яратиш учун ҳеч қандай негиз қолмаслиги мумкин.

ОШҚОЗОН ЭМАС, МЕТАЛЛ ОМБОРИ

● **НИГЕРИЯНИНГ** Умуаҳия шаҳридаги касалхоналарнинг бирида ишловчи жарроҳ бемор ошқозонидан 494 та металл буюмларини чиқариб олди. Уларнинг умумий оғирлиги 1,84 килограмм эди.

Бемор Оньекваре кўнгли айниётганлиги ва оёқлари шишаётганлигидан шикоят қилиб, тиббий ёрдам кўрсатиш илтимоси билан мурожаат қилди. Жарроҳлар ошқозондан 303 та беш сантиметрли мих, 106 та кобо (пул бирлиги), тангача, металл қисқич, 8 та оддий игна ва бошқа нарсалар топдилар.

Жамғарма банки

ЖАМҒАРМА БАНКИНИНГ ОМОНАТЧИЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Аҳоли манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадларида ва нарх-навонинг ошиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси 1992 йил 5 майдаги НР 223-сонли қарори билан Ўзбекистон Республикаси Давлат тижорат Жамғарма банки муассасаларида сақланаётган омонатлар бўйича тўланадиган фоизлар миқдорини 1992 йил 1 январдан бошлаб қуйидагича оширди:

● талаб қилиб олингунча омонатлар бўйича 3 фоиз

● муддатли омонатлар бўйича:

1 йилдан 3 йилгача 7 фоиз

3 йилдан 5 йилгача 10 фоиз

5 йилдан ортиқ 15 фоиз

● ёшларнинг мукофотли омонатлари бўйича 7 фоиз

● болаларнинг мақсадли омонатлари бўйича 15 фоиз

Пулларингизни Жамғарма банкида сақланг, бу фойда ва қулай.

Жамғарма банкида сақланаётган омонатлар Давлат томонидан муҳофазаланади.

Жамғарма банкининг Тошкент вилоят бошқармаси.

Тошкент вилояти Адлия бошқармаси жамоаси Янгийўл шаҳар халқ судининг собиқ раиси Зоя Александровна НОВОЖЕНИНАнинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҲАҚИҚАТИ

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 33-58-85, 32-57-47, 33-79-16, 32-57-48; масъул котиб — 33-48-08, 32-53-53; масъул котиб ўринбосари — 32-57-49, Бўлимлар: шўролар ҳаёти — 33-70-10, 32-57-78; қишлоқ хўжалиги — 32-55-53; саноат, қурилиш ва транспорт — 32-57-49, 33-70-10; ижтимоий масалалар — 32-56-47, 33-40-48; адабиёт ва санъат — 32-57-33; маданият ва миллий қадриятлар — 32-56-45; ёшлар ҳаёти, ахборот ва спорт — 32-55-56, 33-99-15; хатлар ва оммавий ишлар — 33-40-48, 32-56-47; тижорат бўлими — 32-55-56, 33-99-15; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 33-40-48; эълонлар — 32-56-66.

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: Г—185. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.30. 31646 нусҳа босилади.